



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**IOAN. PETRI || MAFFEI, || BERGOMATIS, || E SOCIETATE ||  
IESV, || HISTORiarVM || INDICARVM || LIBRI XVI. ||  
SELECTARVM, ITEM, EX || INDIA EPISTOLARVM || LIBRI  
IV. ||**

**Maffei, Giovanni Pietro**

**Coloniae Agrippinae, Anno M.D.XC.**

**VD16 M 105**

Lavrentii Iaponii ad Socios.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64627)

SELECTARVM  
EPISTOLARVM  
EX INDIA

LIBER SECVNDVS.



LAURENTII IAPONII  
ad Socios.

**A**Ccepi vestras litteras, quæ mihi periu-  
cunda fuerunt: & quoniam intelligo  
quanto vicissim desiderio teneamini  
aliquid de statu nostro cognoscendi;  
exponā paucis, quæ nobis in hac Mea-  
censi prouincia contigerunt. Primū  
igitur Didaci domum deuenimus in  
sacomoto vico: qui vicus iacet ad montis Frenojamæ  
indices, in quo cum cœnobita litteratique permulti: tum  
vero insignis cuiusdam principis Bonziorum domici-  
am cernitur, ad eum montem cum peruenissemus,  
iussit me Gaspar cum litteris ad Bonzium nomine Dai-  
rabum, quibus ille perlectis, aduentusque nostri causam  
cognita; respondit, magistrum suum ex principis  
eius ordinis vauum, qui è Bungo nos euocauerat,  
uno superiore extremum diem obiisse; & se tenui re-  
sistendi, auctoritate nulla relictum, præsidio nobis esse  
non posse. ad eum tamen postridie Gaspar, & ego re-  
uertimus: & quoniam nos auidè ipse decemque eius  
discipuli Bonziji audire videbantur; apud eos verba fe-  
cimus:

cimus: à quibus admoniti nullas religionis in  
 iniussu Bonziji eius regionis maximi induci posse, ab  
 mus operam diligenter, vt cum conueniremus. Sed  
 res parum procederet; oppidi præfectum postremo  
 uimus, vt nos ad illum introducere ne grauairetur.  
 ille: Si disputandi causa venistis ( inquit) excludat  
 sin ædium visendarum, id spectaculum vobis per  
 muneribusque mercandum est. Gaspar, vt omnes  
 clausos Euangelio vidit; à Frenoiama profectus, in  
 cùm contendit. In ea vrbe quatuordecim dies in  
 conductis morati ad docendum minime accommo  
 tis, in alias migrare coacti sumus loco celeberrimo  
 tas. Huc Meacenses nonnulli iam ad audiendam cau  
 gelium ventitabant post quintum autem & viginti  
 diem, Bonzio nos deducere, viro in primis ciuitatis  
 nesto, Regem seu Imperatorem Gaspar adiuto, à quo  
 amicè acceptus est, vt ex ipsomet eius poculo, honore  
 amicitiae causa biberet. tum verò frequentiore cura  
 bis parte nobis ad habitandum assignata, magna  
 nis generis hominum ad nos, vel audiendi, vel  
 tandi causa, confluxit: sed animis inuito tam ob  
 tis, vt verbo Dei audito partim blasphemarent, partim  
 etiam irriderent nos, arque deluderent. per eos dicitur  
 honesta mulier Meacensis ad concionem ventis  
 peroratum est, Baptismum petijit statim: sed veni  
 lit Gaspar, eò quòd mulierem nondum ad id Sacra  
 tum idoneam repperit. Cingues præterea duo, pro  
 honoris nomen id est) noctu ad nos audiendos  
 conferebant, vt nostram doctrinam valde probare  
 rentur: quidam verò è principibus oppidi Gaspar  
 ni, qui Meaci habitat, cum decem alijs apud nos Chri  
 stianus est factus. postea cùm Gaspar ad Mioxindoni  
 qui præcipuum Meaci obtinet dignitatis locum  
 xilij petendi causa à primario quodam ciue dicitur  
 tur: tota vrbe pererebuit Mioxindoni iussu promissa  
 illum virum in vincula Gasparem coniecisse, cuius  
 cùm vrbs præfectus per compita edixisset, ac quòd  
 garem læderet, fictis rumoribus multi calidum esse  
 ncia.

tiebantur, vt Gaspar oppido pelleretur. huiusmodi multa prætereo, quæ singillatim enarrare nimis longum est. Sed iuuante Domino Iesu Christo confidimus, nos, vt adhuc fuimus, ita etiam in posterum incolumes futuros magna cum diuini nominis gloria, rabieque ac dolore diaboli, quando iam nostri in hanc urbem aduentus, ad Banduensem vsque Bonziorum academiam fama penetravit, se recentis passuum millibus Meaco distantem, interim Bonziorum minis, atque importunitate compulsi hospes is, ad quem diuerteramus, nos domo sua dimisit: itaque in aliam nos recepimus. Hic acrius etiam in nos aduersarij sæuire cæperunt, cum nos alij simias, vulpes alij, alij denique à dæmonibus occupatos, anthropophagosque appellarent: pueri etiam eorundem instinctu cum cæteris iniurijs, contumelijsque, tum etiã lapidum, glebarum, & arenæ coniectu infestarent, atque lacesserent. Quanquam his rebus, Domino adiuuante, minime detriti sumus, quo minus Euangelium ad mentem Apilem vsque nuntiarem, cui Iaponij centum circiter fidem habuere, baptizati que sunt sub id tempus Bonzij quinque nos conuenerunt ex ea secta quam Baraque appellant, qui meditationibus quibusdam vacant arbitrarij suo confictis, ij cum nonnulla de nobis quæssissent eiusmodi, vt appareret eos à dæmone agi, Gasparis responsis victi abiectique conciderunt. Duo præterea ex ea secta quæ Tendani dicitur, cum diu nobiscum de religione atque acriter disputassent; concessere ad extremum veram nostram esse doctrinam, tametsi eorum nemo se ad Christum adiunxit.

Alius in primis eruditus, cum è sermone Gasparis cognouisset vnum esse opificem rerum omnium, animosque hominum nunquam interire; idcirco negauit se Baptismum petere, quod ex impurissimo flagitiosam cæno emergere, castæque viuere se posse diffideret.

In Bonziorum ordine magnum est nomen eorum, quorum eruditionem duo quidam ex principibus suo chirographo comprobauerint. Ea veluti quædam canonicizatio est: in sella constitutos adorant, eorumque approba-

Probationem scripto testantur. ex eo tempore quibus bati sunt, certos locos ceteris ad meditando praeferunt. Huc dignitatis gradum adeptus Bonzius quondam nomine Quenxu, qui ipsos triginta annos in medicina consumplerat, in charta pratum, & in eo arborum rem depingendam curauit. ad arboris autem radicem duo descripsit iudicium chirographo confectum quorum haec erat sententia:

Prioris, Cedo, quisnam te seuit arbor arida  
Ego, cuius principium nihil est, finis nihil  
Posterioris, Meū cor, quod neque esse, neque non esse  
Neque it, neque redit, nec renouatur

Is igitur Bonzius cum ad Gasparem venisset, in aeternitate inflatus, quod diceret iam sibi perspicuum quidnam antequam nasceretur fuisset, quid tempore demum post mortem esset futurus; seque non diuina causa, sed animi tantum, ad nos accessisse; diuina repente immutatus est, ut verè nihil esse quod quærebatur, sibi que Christianam doctrinam esse necessarium intellexerit. Baptizatus itaque summa populi admiratione, vitæ exemplo, quam ducit sanctissimam, alios quoque partim conuertit ad Christum, partim vehementer commouit. Cosmus autem amicus nostræ qui annorum xennium in Bungo baptizatus est, aduentu nobis ignito nos statim adiuit, parentibusque ac patre Dominum cœlebs colere, & Gaspari obedire coartat. Bonzius erat quidam admodum senex, annos sexaginta in meditando versatus. is Christianam religionem ita auidè arripuit, ut id ætatis homo ad verbum audiendū à sex passuum millibus ventiret. Ad habitum vero eius circiter quindecim Christum secuti, partim nuptiis iungi nuptiis, partim cœlibem vitam agere, quod eo hominum genere maximè mirum est. In vico Fatima habitat Bonzius, qui piscibus, caribus triueo, hordeo, denique oryza abstinet, licetis

visitans, arborumque baccis ac pomis, qui que æternæ salutis adipiscendæ causa voto se obstrinxit è libro quodam Xacæ, quem Foquequium appellant, se gratis plebem eruditurum. Narravit autem nobis, se ante decennium per nocturnam quietem sibi visum esse verari cum sacerdotibus, qui è Cenghequu, hoc est Europæ regione venissent, sibi que rectum a d. salutem iter ostenderent, ex perrectumque postridie, statim audisse Amangutij esse presbyteros quosdam è Cenghequu, de via futura publice disputantes. Hic audito Evangelio gaudius est; sed quoniam sine comite Meacum se hinc venerat, dixit se Farimam rediturum eo animo, ut sublevis rebus necessarijs, votisque neglectis, & fallaci illa vitæ asperitate deposita, Meacum reverteretur, & Christiana sacra suscipere, occultè etiam ad nos contulere se audiendi Evangelij causa viri insignes duo, quorum alter in meditando exercitatus, quodam quasi Episcopi munereungebatur: alter erat Bonzius legum peritus, & concionator, qui in eo congressu Gaspari aperitè confessus est, in Japonica philosophia simplex nihil esse, vel solidum. Bonziorum quoque familie, quæ à Foxequu nomen duxit, vitamque saeviorum catebis omnibus profiterur; audito Dei verbo, nostraque vitæ ratione perspecta, quod Gaspar gratis populum doceret, & cum ipse omni sceminarum consuetudine abstineret, tum laicos vna tantum vxore iubeat esse contentos; offendi ceperunt in Bonzio quodam præfecto nobis, quem antea venerabantur vt Deum, quod aetas habeat in occulto, & laboris in docendo sui mercedem exigat: cumque carni ac piscium esu ceteris abdicat, ea ipse clam comeda; quo circa eum è cœnopellere, aliumque pauperem ac bene moratum in his locum sufficere decreuerunt. Tres præterea istius meditationibus clari, quintum item diem conationes nostras assidue celebrant, quos propediem baptismum iri confidimus, eam rem ad exemplum magnoque profutura. Non longè ab ædibus nostris incendiū statū est: cuius incendiij in nos vt veneficos, diaboliq; præco-

præcones causa conferebatur: sed iam Bononi-  
 or aliqua ex parte deferuisse videtur. quod  
 ita multa, ac diuersæ numerentur sectæ, suam  
 profiteri nos dicunt; Xingouini, id ipsum Deno-  
 illi prædicent: Ienxuani Foben quoddam suum  
 xani Mion (disciplinarum ea nomina sunt) Ien-  
 ses Amidam: Xintani denique Quoquim: sed  
 mus, non longè aberit, quin omnes fereantur legi-  
 mi cælorum terræque opificis nostro præcepto  
 mulgari: quem pro sua infinita clementia factum  
 confidimus, ut ipsum agnoscant, agnoscantque  
 dem, & gloriam tribuant. Vestras etiam  
 fratres mihi carissimi, & istius Ecclesiæ, cuius  
 maximè, deprecationes imploro. Meaco sup. No-  
 nias, MDLX.

CONSALVI FERNANDEZ  
 ad quendam è Societate Iesuitarum



Hæc litteris nonnulla, frater mi-  
 sime, persequar, quæ, in lapom-  
 sem, in vinea Domini gesta  
 sabatur eo tempore Iuan-  
 Vilela, cuius iussu Gulielmus  
 bis ære campano circumiret  
 ad Christianam doctrinam  
 discendam in templi cogitatio-  
 bus vnus admodum paruulus nondum ad cer-  
 stianorum adiunctus; Gasparem adijt Baptis-  
 nopere efflagitans, quem Gaspar, id ætatis per-  
 tre ethnico, cum prius perdiscere iubere, can-  
 stianæ doctrinæ, respondit ille, nequaquam  
 turum, quoad Baptismo lustratus esset, dicitur  
 ad suos regressus, ita cum parentibus egerit,  
 matremque, fratres, ac sorores ad Baptisum  
 Ad aliud venio non minus mirabile. Dum  
 vexatus ethnico quidam ex optimatibus, con-  
 curationes frustra tentasset, suadenti Christi-